

2002 AMERİKAN ULUSAL KİTAP ÖDÜLÜ

JULIA GLASS

ÜÇ YAZ

♥
CAN

ROMAN

İNGİLİZCE ASLINDAN ÇEVİREN
SUAT ERTÜZÜN

Julia Glass
ÜÇ YAZ

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Three Junes by Julia Glass
© 2002, Julia Glass / Akcalı Telif Hakları Ajansı
© Can Yayınları, 2003
1. basım : 2005

Yayına Hazırlayan: Seçkin Selvi
Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzeltili: Fulya Tükel
Montaj: Mine Sarıkaya
Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0478-9

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Julia Glass ÜÇ YAZ

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
SUAT ERTÜZÜN

CAN YAYINLARI

Harika oğullarım
Alec ve Oliver'e

Gücümüzün yettiğini varsayarsak,
sevgi sonsuzdur.

- JIM HARRISON, *The Road Home*

ÇOBAN KÖPEKLERİ¹

1989

---

¹ Kitabın orijinalinde 'Collies' (İskoç çoban köpekleri) terimi kullanılıyor. (Çev.)

YUNANİSTAN'I BİLİNEN BEYAZLIĞI için seçmişti Paul: gündüzün renkleri solduran sıcağı, geceleri yağın yıldızlar, kıyıyı dolduran kireç badanalı evlerin görüntüsü. Göz kamaştırıcı, yakıcı, uyuşuk ve taşlaşmış Yunanistan.

Tura katılmak onun için tam bir kumardı, çünkü Paul toplulukların içine karışmayı pek sevmez. Bağış toplantılarından, içkili partilerden, bir daha asla görme-yeyeceği insanlara kendisini anlatmak zorunda kaldığı tüm durumlardan nefret eder. Yine de yabancılarla yârenliğin avantajları yok değil. Onlara dilediğini anlatabilirsin: Yalan söylemezsin belki, ama dokunaklı gerçeklerden pekâlâ uzak durabilirsin. Paul yalan uydurmayı pek beceremez (oysa bir zamanlar ahmakça tersine inanıyordu) ve tesadüfen yol arkadaşı olduğu bu insanlara sunduğu yegâne doğruysa –karısını daha yeni kaybetmiş olduğu gerçeği– yapmacık bir taziye sağanağına yol açmıştı. (Atina'daki ilk gün kahvaltılı sofrasında elinin üzerine bir el kapanmış ve “Zaman, zaman, daha çok zaman. Bırakalım da Monsenyör Zaman o sıkıcı, akıl ermez işini yapsın,” demişti Marjorie – konuşurken sık sık nefes alan Devonlu bir öğretmen.)

Jack'i saymazsak on kişiler. Paul, üç erkekten biri; öbür ikisinin, Ray ve Solly'nin karıları da yanlarında. Marjorie dışında en az yetmişlerinde olan ve geziye birlikte katılan iki çift kadın daha var: kocaman dürbünleriyle ürkütecek kadar yakın mesafeden her şeyi ve her-

kesi inceden inceye süzen, olağanüstü dinç bir dörtlü. Dolaşırken birbirinin aynısı, yepyeni yürüyüş botları giyiyorlar; grup yemekleri içinse üstü beyaz örgü, mantar tabanlı sandaletler.

Başlarda kaynaşmak için grup genelinde nazik bir çaba görülmüştü, fakat sonradan, beklenen bir ayrışmayla iki evli çift birbirine yakınlaşmış, dörtlü de az çok kendi içlerine çekilmişlerdi. Yalnızca, ilgiyi eşit dağıtmak üzere mesleki eğitim almış olan Marjorie herkese yeni bir arkadaş gibi davranmayı sürdürüyor; onu esin perisi olarak gören kadınlar da bebekmiş gibi Paul'un üzerine titriyorlar. En iyi manzaralı oda hep onun, tekne- de gölgeye hep o oturtuluyor; kadınlar hep ısrarcı. Kocalarsa ona hafiften cüzamlıymış gibi davranıyorlar. Jack bu durumu bayağı eğlenceli buluyor: "Seni böyle sinmiş görmek büyük keyif." Jack grubun rehberi: genç ve Tanrı'ya şükür, saygısız. O da saygılı davranırsa Paul herhalde keçileri kaçırırdı.

Evden bu kadar uzakta bile kameraların flaşları ve zahmetli fotoğraf çekimleri gibi, karısını hatırlatan şeyler var. Paul, sokaklarda, meydanlarda, teknelerin açık güvertelerinde hep Maureen'i görüyor: uzun boylu ve neşeli her sarışında, rahat davranan ve güneşten yanmış her kızda. İster Alman, ister İsveçli, ister Hollandalı olsun, hepsinde onu görüyor tekrar tekrar. Bugünse yan masalardan birine oturmuş Amerikalı iki kızdan birinde ortaya çıktı. Paul onları Jack'in de fark ettiğinden emin, oysa iki adam da paylaştıkları gazeteyi -önceki günün *Times*'i- okuyormuş gibi yapıyorlar. Bu kıza güzel dene- mez, fakat gösterişli bir havası, bastırmaya hiç çaba göstermediği şen bir kahkahası var. Tüy gibi hafif bir eşarp- la çenesinin altına bağladığı, tuhaf derecede geniş bir şapka takıyor. (Maureen olsa, "Kırkların Bayan Nostalji- si," diye sivri diline dolardı. "Bu kızlar afili bir swing partisini kaçırmış gibi görünüyorlar.") Yine de şapkası pek işe yaramamış: Istakoz kıvamına gelmesinin yanı

sıra kolları da çillenmiş. Asıl güzel olan öteki; kusursuz bir beyaz ten ve gür, kahverengi saçlar. Jack gözünü ondan ayırmıyor.

Kızlar fazla gürültülü konuşsa da Paul onları sıkılmadan dinliyor. Yirmilerinin ortalarında, diye düşünüyor, kendi oğullarından on yaş daha küçük. Koyu saçlı kız, “Cennet gibi. Kusursuz diyorum sana,” diyor buğulu, çok bilmiş sesiyle. “Şehvetli bir *coupe de foudre*¹ gibi.”

“Eşeklerle mi gidiliyor? Nereye?” diye soruyor sarışın olan hevesle.

“Onları yakışıklı bir çiftçi kir alıyor. Adam Giancarlo Giannini’ye benziyor. O güzelim hüznü gözleri bile verdiği paraya değer. Gruba kendisi eşlik ediyor ve eşekler huysuzluk ettiği zaman onlara sopayla bir tane patlatıyor.”

“Hayvanları dövüyor mu?”

“Canım, biraz dürtüyor işte. Merak etme, insanlıkdışı bir şey değil. Ama dinle – sırtlarında bütün gün zeytin taşıyanların adamakıllı dayak yediklerine eminim. Eşek standartlarını düşünürsen bizimkiler krallar gibi yaşıyor.” Yelken bezinden iri el çantasını karıştırıp bir harita çıkarıyor ve masanın üzerine yayıyor. Birlikte üzerine eğiliyorlar.

“Kelebekler Vadisi!” diye işaret ediyor sarışın olan.

Jack, *Times*’ın kendi okuduğu bölümünün arkasından sessizce kıkırdıyor. “Çaktırma, ama onlar aslında güve.” Paul gazeteyi masanın üzerine bırakıyor. Kendisi Dumfries-Galloway’in yerel gazetesi *Yeoman*’ın sahibi. Yola çıkarken ofisi güneşiri arayacağını söylemişti. Oysa on gündür sadece bir kez aradı ve kendisine ihtiyaç duyulmamasından fazlasıyla hoşnut. Sayfaları karıştırıp uzaktaki haberlere bakarken her şeyden bezmiş olduğunu hissediyor. Maggie Thatcher’dan, onun patlak gözlelerinden, kabarık saçlarından, istihdam, vergiler, terörist

¹ İlk bakışta aşk. (Çev.)

eylemler hakkında ferman buyuran zehirli dilinden bezmiş. Manş Denizi'nin altından geçecek tünele, Mull Adası açıklarında el değmemiş petrol yataklarına dair tartışmalardan bezmiş. Yağmurlu, sisli, kurşunî havalardan bezmiş. Bulutlar burada da var, fakat hafif; her biri bir telli duvak kadar sevecen. Ve rüzgâr, ama rüzgâr da ılık; masaların üstündeki tenteyi tatlı bir telaşa veriyor, başıboş peçeteleri kuş misali gibi limanın ucuna uçuruyor ve dalgaları balıkçı teknelerinin bordalarına hızla çarptırıyor.

Paul gözlerini kapıyor ve yeni keyfi olan buzlu kahvesini yudumluyor. İçeceğin adını henüz kapabilmiş değil; Yunanca'yı iyi konuşabilen Jack, onun yerine sipariş veriyor. Bu dil kaygan balık gibi ele avuca gelmiyor, insanı delirtiyor. Paul on günde yalnızca üç sözcük öğrenebildi. Evet anlamına geldiğini kırk yıl düşünse tahmin edemeyeceği *neh*; akşamları yanından geçenlere –herkesin kendisine aynı dilekte bulunduğu üzere– söylediği *kalespera*; bir de 'lütfen' demek olan, *paricolo*'ya benzer bir şey ('neşeli ama sakıngan' anlamında müzikal bir terim olsa gerek, diye karar veriyor sonra). Paul, Yunanca'nın bir aşk dili olarak Fransızca veya İtalyanca'dan daha üstün olduğunu düşünüyor: su gibi akışkan, yansıtıcı, coşkulu fısıltılarla dolu. Dikenli ve köşeli sözcükleri olmayan bir dil.

Gözlerini açtığı anda kızın gözlerini kendisine diktiğini görüp telaşa kapılıyor. Kız onun şaşkınlığına gülümseyip, "Sakıncası yoktur umarım," diyor.

"Sakınca mı?" Önce kızarıyor, ama sonra kızın bir eliyle bir kalem tuttuğunu, diğeriyle de masanın kenarından taşan büyük bir defteri desteklediğini görüyor. Güzel arkadaşı gitmiş.

Paul ne kadar ezik büzük oturduğunu fark ederek doğruluyor.

"Yo, hayır. Deminki gibi oturun lütfen." "Pardon. Nasıldım?" Paul gülüyor. "Biraz daha böyle mi?" Yine

sandalyesine çöküyor ve kollarını kavuşturuyor.

“Tam böyle.” Yine çizmeye devam ediyor. “İskoçsunuz, yanılıyor muyum?”

“Tanrı’ya şükür, bizi yamyama benzetmedi,” diyor Jack.

“Siz değil. Siz İngilizsiniz. Ama siz,” diyor Paul’a. “Sizin *biraz* deyişinizden, oradaki *r*’yi o şekilde yutuşunuzdan anladım. İskoçya’ya deli oluyorum. Geçen yıl oradaki festivale gitmiştim. Göllerden birinin etrafını bisikletle dolaşmışım... Aslında bunu söylememeliyim, o kaba Amerikalılardan biri olduğumu düşüneceksiniz, ama siz, bilirsiniz, Dewars reklamından fırlamış gibi duruyorsunuz. Hani şu çoban köpeklerinin olduğu reklam.”

“Çoban köpekleri mi?” Paul yine doğruluyor.

“Ah, çok özür dilerim – Madison Caddesi saçmalıkları işte. O reklamda bir çoban var, yani modern bir çoban; saçı sakalına karışmış, haşın, alacalı bulacalı ama gösterişli; Border cinsi köpekleriyle kırlarda dolaşiyor. Los Angeles’ta bir stüdyoda çekilmiştir herhalde. Ama sahnenin gerçek olduğunu hayal etmek hoşuma gidiyor. Çoban. Fundalıklar. Kırmızı telefon kulübesi – çağrı kutusu diyorsunuz, değil mi?.. *Inverness*.” Bu adı, Brigadoon müzikalindeki İskoçya’yı çağrıştırırcasına, gökyüzünde iz bırakır gibi kâğıda yazıyor. “O köpeklerden ben de çok isterdim, duyduğuma göre en akıllı köpekler onlarmış.”

“Öyle mi?” diyor Paul, ama gerisini getirmiyor. Çok değil, birkaç ay önce olsa şöyle derdi: Benim eşim de onlardan yetiştiriyor – hani, Yeni Zelanda’ya gönderilen şu ulusal şampiyonlardan. Ve evet, onlar en akıllıları. En kurnazları ve en uyanıkları.

“Merhaba, demek *buradasınız*, sizi gidi kaçaklar sizi.” Jack’in arkasında beliren Marjorie, rehber kitabıyla onun koluna hafifçe vuruyor. “Biz zavallı dükkân sahiplerini soymaya gidiyoruz. Yemek için bir buçukta otel

lobisinde buluşalım, olur mu?” Paul, kafe tentesinin dışında bekleyen diğerlerine el sallıyor. Keskin pilili haki giysileri ve düzgün şapkalarıyla haritalara eğilmiş ve sağa sola bakıp el kol işaretleri yapan halleriyle yolunu kaybetmiş bir müfrezevi andırıyorlar.

“Hadi marş marş, Marj!” diyor Jack. “Saat bir buçukta otel lobisinde. İki buçukta biraz siesta; üç buçukta biraz... macera. Yoklamayı atlamayalım.”

“Ah, elbette,” diyor Marjorie selam çakararak. Şakası-na karşılık verir gibi göz kırpmıyor.

Günlük programları değişmiyor: Kalınan her yerde geçirilen ilk tam gün Marjorie bir alışveriş turu düzenliyor – o mekânı yaşamaya başlamadan önce anılarını toplamak istermiş gibi. Diğerleri onun arkasında mutlulukla sıra olmuş gezerlerken Jack ve Paul ya bir tavernada bir şeyler okuyor ya sokakları arşınıyor ya da ne olduğu belirsiz kalıntılar arasında dolaşıp havadan sudan konuşuyor ve tuhaf görünümlü taşları toplayıp inceledikten sonra atıyorlar. Paul hediyelik eşya almıyor. Oğlanlara kart atması gerek –onlar çocuk yaştayken atardı– ama yetişkinlerin birbirlerine yolladıkları kartlarda yazdıkları şeyler ona tam da içkili partilerde ya da uçakta yan yana oturanlar (bu ortamdaki yabancılar daha tehlikeli bir sınıfa girer: Onlardan ancak tuvalette kurtulabilirsiniz) arasında konuşulan o mide bulandırıcı boş lakırdıları hatırlatıyor.

Jack, her turda Marjorie gibi birinin çıktığını anlatıyor: bir izci ana, Jack’in kendi yapması gereken işi üstlenen bir gönüllü. Üstelik Marj çok da hareketli, diyor, hiç de fena bir gezgin değil. Onu beğeniyor. Fakat kadın Paul’u çileden çıkarıyor. Sanki bir Barbara Pym romanından fırlamış gibi: kuralcı, güvenilir ve yüce gönüllü olduğu kadar inatçı ve –kuşkusuz– bütün bunların altında, derinden hayal kırıklığına uğramış. Saçına biraz renk vermenin mantıklı olacağı bir yaşta, hayırlı bir davaya hizmet eder gibi yalınlığı tercih ediyor ve bununla gurur

duyuyor. Bir asker gibi giyinip yürüyor, saçlarını da kulak memelerinin hizasından küt kestiriyor. Bir romantik olduğunu ileri sürüyor, fakat görünüşe bakılırsa iflah olmaz bir maddiyatçı, programlara sıkı sıkıya bağlı biri. Jack ona durmadan bu tutumun Yunanlılığa ne kadar ters düştüğünü anlatıyor, ama o, hadi-Romalılar-gibi-olalım diyecek bir turist değil. (“Tam tamına saat üçte Tapınak’ta, çay zamanı!” diyor Marjorie, Delphi’yi tartan bir bakışla.)

Şimdi de dönüyor ve masa labirentinin ortasında çalımla yürüyen müfrezesine el sallıyor. Jack neşeyle gülümsüyor. “Bağlayın kuşaklarınızı, ey Minotauros resimli peşkir tüccarları!” Amerikalı kız kusursuz neşe saçan gürültülü bir kahkaha patlatıyor.

SAVAŞ SONA ERİP DE Paul ve arkadaşları deniz yoluyla Verona’dan Dumfries’e gönderilince, okuldan tanıdıkları kızlardan yarısının Amerikalılarla –hatta, Tanrı esirgesin, Kanadalılarla– sözlendiğini gördüler. Çoğu çoktan evlenmiş, göçe hazırlanan kuşlarınkine benzer sabırsız bir heyecanla Atlantik’in öbür yakasına yapacakları yolculuğu bekliyordu. Aralarında Paul’un hatırladığı en alımlı, en zeki ve en başarılı kızlar da vardı.

İsteseydi Maureen de o kızlardan biri olabilirdi. Fakat güzel, dobra ve gözükara Maureen ne istediğini biliyordu. Kaderiyle kumar oynamaya niyeti yoktu. “Bu kızların ne yaptıklarından haberleri yok, hem de hiç. Adam prens olabilir, ama seni nereye sürüklediği belli mi? Değil, en ufak bir fikrin bile yok.” Bu sözleri daha yeni tanıdığı Paul’a söyledi. Paul onun açık sözlülüğüne hayran kaldı – hem açık sözlülüğüne hem de kıvrıcık sarı saçlarına, kaslı kollarına ve Adriyatik mavisini gözlerine.

Paul savaştan dönünce bunalıma girdi. Savaşı özlediğinden değil; hangi salak özleyebilirdi ki? Geleceğine

yön çizemediğinden ya da bir çeşit kariyer arayışından da değil; o iş en ince ayrıntısına kadar düşünülmüştü zaten. Karşı cinsten birine özlem duymasından hiç değil; Paul gibileri için adaydan bol ne olabilirdi? Üzgündü, çünkü savaştan olmayı umduğu kişi olarak çıkmamıştı – daha da kötüsü, kendisi gibi pek çok ahmağın da aynı umudu beslediklerini fark etti. Savaşın onu –ne demek oluyorsa– bir erkek yapacağını sanmıştı, fakat sanatçıların o acımasız gözükaralığını kazanamamıştı. Paul eve yollanırken, bütün o göstermelik cesaretin (hedef almalara, öldürmeler, gözlerini kapayıp sefilce öldürdüm havasına girmeler, ama aslında gerçekten öldürüp öldürmediğini bilmemeler); ölümün karşısında –silahların sustuğu aralardaki ağıtlarda ya da kesintisiz süren korkunç yakarışlarda işitilen ölümün karşısında– hem direnmenin, hem de korkmanın, onca uğursuz şeyin, kendisine her şeye rağmen hayatta kalmayı başarmış birinin yılmaz tutkusunu kazandıracağını, içinde kuşaktan kuşağa aktarılan bir cep saatinin şaşmaz düzeneği gibi bir zembereği boşaltacağını sanmıştı. Neyse ki bu zırvalıklardan kimseye söz etmemişti; en azından buna seviniyordu. Babasının öğütlediği erdemlerden en yararlısının, içyüzünüzü ele vermemek olduğunu düşünmeye başladı; böylece insanlar hakkınızda ya tahmin yürütüyorlar ya da sizi gerçekten tanımadan hayranlık duyuyorlardı.

Sabahlarını gazetede geçirirdi: İlk düzeltmeleri yapıyor, telefonlara bakıyor ve yerel olayları sınıflandırıyor. Babasının beklentileri doğrultusunda işi iyi öğreniyordu. Fakat Globe’da çoğunlukla tek başına yenen gecikmiş bir öğle yemeğinin ardından bazen oradaki bara dalar, vakit ve sorumluluk duygusunu tümünden yitirirdi. Akşamları ailesinin kocaman ama soğuk evinin gözden düşmüş bir odasında oturur, kısa öyküler yazmaya çalışırdı. Paul iyi bir muhabirdi –sonradan ödüller de kazanacaktı– ama yüreğinden kopanları sabahları yine

okuduğunda yazdıklarını cansız ve kuru bulurdu.

Savaşı takip eden ilk yıl onun için sakin bir bekleyiş dönemi oldu. Müthiş bir rahatlama vardı; sarhoşlukla gelen neşe, kuşkulardan kurtulmanın getirdiği o sağlıklı duygu. Fakat tanıdığı insanlar büyük beklentileri yüksek sesle dile getirmeyecek kadar dikkatliydi. Çıktığı kızlara şöyle bir durup baktığında Paul, onların kendi düşlerini sıkılganlıklarıyla köreltiklerini düşünüyordu; doğrusunu söylemek gerekirse, kendi flört etme isteğinin başına gelen de bundan farksızdı.

Maureen okuldaki kızlardan değildi. Globe’da bazen aşçı ya da barmen, bazen de yukarıdaki salonlarda garson olarak çalışıyordu. Her daim değişiklik, diyordu. Her daim hoşsohbet. Erkeklerin ahbablığı Maureen’i âdeta diriltiyordu. Bara baktığı akşamlar sigarasını tütür, bardaklara viskiyi fazlaca doldurur ve siyasetle çiftçiliğe dair görüşlerini açıklardı. Paul’a babasının başyazılarında belirttiği görüşler hakkındaki düşüncelerini hiç çekinmeden söylemişti. (“Ah, centilmenlerin o zarif cehaleti yok mu!” diye mırıldanması Paul’u günlerce gülümsetmişti.)

Bir kış akşamı, kız kardeşleri yemeğin ardından onun çalışmasını imkânsızlaştıracak kadar gürültülü bir dans gösterisi yapınca, babasının arabasını alıp şehirde amaçsızca dolaşmaya koyuldu ve sonunda High Cadde-si’nde durdu.

Globe’daki akşam kalabalığı taşradandı; işçi sınıfı, öğle yemeğine gelenlerin tersine, çoğunlukta idi. Paul kendine acıyarak ve sarsılmaz üstünlük duygusundan nefret ederek içkiyi fazla kaçırdı ve hararetle tartışmalara girdi. Pes etmesinin artık an meselesi olduğunun farkındaydı: “Hikâyenin hikâyesi,” diyecekti daha sonra buna. Kapanış saati geldiğinde barda ondan başka kimse kalmamıştı. Soğukla yüzleşmeye, kendinden başka kimsenin arkadaşlığı olmadan çıkmanın hayal kırıklığına uğramaya hiç hevesi yoktu. Maureen’in likör bardakla-

rını kurulamasını, kasayı kilitlemesini ve bar tezgâhını ayna gibi parlayana dek silmesini izledi.

“Sonunda,” dedi aniden, “hayaletle burun buruna geldim.”

Paul güldü. “O saçmalıklara inanmıyorsun ya?”

Maureen ona serinkanlı bir içtenlikle baktı. “Elbette inanıyorum.” Merdivenleri silerken, diye anlattı Paul’a, başından aşağı keskin bir soğuk yalamış onu. “Sanki buza gömülür gibi. Yemin ederim, on derece birden soğudum. Marcus’u bilirsin, beni merdivenlerde izlememekte hep direnir.” Marcus onun köpeğiydi, eklem iltihabına tutulmuş yaşlı bir siyah-beyaz çoban köpeği.

Paul bütün mantıklı açıklamaları kafasında tarttı: çapraşık hava cereyanları, sıkışmış hava cepleri... yoldan çıkmış bir hayal gücü. Maureen her birine cık diye başını salladı.

“Zavallı kızcağız,” dedi, “ben olsam ne yapar eder, o adamdan uzak dururdum.” İnananlara göre hayalet, kırıdığı kalplerin sayısı yazdığı şiirlere eş olan Bobbie Burns’ün ayarttığı hassas bir genç kızın ruhuydu. Globe’un binası vaktiyle Bobbie’nindi ve üst kattaki odalarda bulunan ufak tefek eşyaları kiliselerdeki kutsal emanetler gibi kutsanmıştı. Birinin durumdan vazife çıkarıp bir hayalet icat etmesi ne kadar da sıradan, diye hep düşünmüştü Paul. Ucuz turistik hikâyelerden biri daha. Belki de hayaletler ve ticarî hayattaki rolleri üzerine bir yazı yazardı.

“Madem öyle, bayan, seni cin çarpmış görmek istemem. Eve bırakayım mı?”

“Marcus’un da gelmesinin bir sakıncası yoksa.” Kız, Paul’dan yardım beklemeden mantosunu üzerine aldı ve yine tezgâhın arkasına geçti. Viski şişelerinin arkasındaki aynaya bakarak parmaklarını çabucak saçlarının arasından geçirip yakasının üstüne düşürdü. Sonra cebinden bir ruj çıkardı ve öyle bir el çabukluğuyla sürdü ki Paul durumu fark etmekte bile zorlandı. Döndüğünde

dudakları derin, şaşırtıcı bir kırmızıya boyanmıştı.

Maureen köpeği ön koltukta aralarına oturtmaya uğraşırken Paul da motoru ısıtmakla meşguldü. Soğuk, karsız bir geceydi ve sokaklar boştu. “Yazık,” dedi Maureen, “kimse Bay Paul McLeod’la takıldığıma inanmayacak. Pardon, *Teğmen* Paul McLeod diyecektim, kasabanın kahramanı ve zeki evladı. *Bekâr* Teğmen McLeod.” Vurgusu, onunla evlenmek için sıraya giren kızlardan olmadığını ilan ediyordu.

Maureen’in annesiyle oturduğu evin önüne vardığında Paul motoru durdurdu ve dedikodularını dinledi, kötü niyetle değil ama keyifle. Onu dinlemekten ne kadar hoşlandığına kendisi de şaşırdı. Araba artık ısınmıştı ve camlarda buzdan kristaller belirmeye başlamıştı. Sıcaktan gevşemiş halde, sabaha kadar açık kalan loş kulüplerden birindelermiş gibi arabanın lüks deri koltuklarına gömülmüşlerdi. Yaşlı köpek aralarında çocuksu bir mutlulukla uyuyordu.

Maureen’in, çok eskiden beri arkadaş olduğu bir kızın Quaқтаq diye bir yere gelin gitmesini anlatmasıyla konu savaş evliliklerine döndü. Eldivenlerinden birini çıkartıp soluğunun ön cama yaptığı buhar üzerinde yerin adını büyük harflerle dikkatlice yazdı. Kız gittiği günden beri mektuplarında, oraya vardığında nasıl bir şoka uğradığını anlatıyormuş. “Adını telaffuz etmekte bile zorlandığın öyle bir yerden ne hayır beklersin ki? Dediğine göre ‘tundra’ denen bir coğrafyanın ortasındaymış.” Maureen kendi sözlerinden ürperdi. “Eylülde mayısa kadar her yer kar ve buz. Tüm yaratıkları beyaz. Beyaz aylar, beyaz tavşanlar, beyaz tilkiler, beyaz baykuşlar; hayal edebileceğin her şey bembeyaz. Her şeyin kanı çekilmiş gibi. Yılın altı ayı boyunca gözlerin yeşil, yeşil diye ağlıyor.” Sözlerindeki edebiyata güldü. “Aman, eksik olsun, böyle bir davete ben restimi çekerim.”

Paul, Maureen’in sigarasını ayakkabısının tabanında söndürmesini ve izmariti mantosunun manşetine sıkış-

2002 AMERİKAN ULUSAL KİTAP ÖDÜLÜ

JULIA GLASS

ÜÇ YAZ

RÖM AN

Üç Yaz, bir İskoç ailesinin üç yaz mevsiminde yaşadıkları olaylarla örülen üç bölümlü senfonik bir öykü niteliğini taşıyor. Bu yapıtıyla 2002 Ulusal Kitap Ödülü'nü kazanan Amerikalı yazar **Julia Glass**'ın, dostluğun ve yaşamın gizemli kurgusunu şiirsel bir üslûpla anlattığı romanda, Yunanistan'dan Fransa'ya, Amerika'dan İskoçya'ya kadar bir kültür panoraması sunulurken ayrıntılarda yaşamın ince noktaları dantel gibi işleniyor. Çok farklı çizgileri olan aile bireylerinin kişisel öykülerinde dostluk, hayvan sevgisi, aile kavramı, insan ilişkileri, değer yargıları ve bütünüyle yaşam sorgulanıyor. Hüzünlü olduğu kadar mutluluk veren, yaşamı ve insanları tanımak, acıları ve aldatmaları geride bırakıp dolu dolu yaşamak üzerine görkemli bir yolculuk yapmak, yaşama başka bir pencereden bakmak isteyenler için şiirsel bir roman.

KAPAKTAKİ RESİM: BRIAN BEHNKE

ISBN 975-07-0495-9

9 789750 1704956

<http://www.canyayinlari.com>